

ועדות ערעורים 4/06

ועדות ערעורים 4/06

בית המשפט הצבאי לערעורים
באזור יהודה והשומרון

בפני הנשיא: אל"ם שאול גורדון

המערער: בועז אלברט, ת"ז XXXXXXXX (באמצעות ב"כ עו"ד נפתלי ורצברגר)

נגד

המשיב: מפקד כוחות צה"ל באזור (באמצעות ב"כ סרן לימור בן-חמו)

ערעור על צו פיקוח מיוחד מיום 30.6.06
(הערעור נדחה)

תאריך הישיבה: 28 באוגוסט 2006, ד' באלול התשס"ו.

החלטה

ביום 30.6.06 חתם מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון, האלוף יאיר נווה, על צו פיקוח מיוחד בעניינו של המערער, זאת מכוח סמכותו לפי ס' 86(א) ו-86(ב) לצו בדבר הוראות ביטחון (יהודה והשומרון) (מס' 378), התש"ל – 1970. בהתאם לאמור בצו –

"כל עוד עומד צו זה בתוקפו יהיה חייב הנדון להתגורר ביישוב מעלה אדומים, דהיינו, הנ"ל לא יצא מתחומי היישוב מעלה אדומים, כמפורט במפה הרצ"ב, אלא בהיתר ממני או ממי שיוסמך לכך על ידי."

במקביל, חתם מפקד כוחות צה"ל באזור על היתר כללי, המתיר למערער לצאת את תחומי היישוב מעלה אדומים לתחומי מדינת ישראל, בנתיב אשר סומן במפה המצורפת לו. לשון אחר; הותר לו להימצא, לבד מבמעלה אדומים, בכל תחומי מדינת ישראל ללא הגבלה.

צו פיקוח מיוחד זה, אשר בהתאם לאמור בו נכנס לתוקף ביום 2.7.06, יעמוד בתוקפו, כך נקבע, לתקופה של 12 חודשים.

כאן המקום להבהיר, כי המערער, כבן 33, נשוי ואב ל-4 ילדים, מתגורר בגבעה 725 הסמוכה ליישוב יצהר. הגם שהצו האמור הודבק על דלת ביתו, שעה שלא נכח בו, הרי שמסתבר כי הצו נמסר לו, באופן אישי, רק ביום 21.7.06, שעה שהובא לבימ"ש השלום בכפר-סבא.

בהתאם להוראת ס' 86(ה) לצו בדבר הוראות ביטחון, וכפי שצוין אף בצו מפורשות, נתון צו הפיקוח האמור לביקורתה של וועדת ערעורים. ואכן, ביום 20.8.06, הוגש ערעור זה, במסגרתו תוקף ב"כ המערער את החלטת מפקד כוחות צה"ל באזור.

לטענתו, לא הייתה כל הצדקה להוצאת הצו האמור, אשר אין לו ולשיקולי ביטחון דבר וחצי דבר. לשיטתו, שיקולים פוליטיים הם שעמדו ביסוד הוצאתו, ובראשם הרצון למנוע מחאה והתנגדות לפינוי מאחזים. מכל מקום, כך נטען, משנגנזה תוכנית "ההתכנסות" בעקבות המלחמה בצפון, ומשאף התכנית לפנות מאחזים בלתי-חוקיים ירדה, לפי שעה, מן הפרק, הרי שאין עוד צורך בצו זה.

עוד מלין ב"כ המערער על משכו של הצו, אשר ארוך הוא בכל קנה-מידה, בין כשעומד הוא לעצמו ובין בהשוואה לשורה ארוכה של צווים דומים אשר הוצאו לאחרים בסמוך לאותו מועד.

לבסוף, מלין ב"כ המערער על חוסר המידתיות שבצו, הפוגע, פגיעה קשה, במערער ובמשפחתו, צו המנתק אותם ממרכז חייהם ביצהר, שם מצויים מקורות פרנסתם ומוסדות החינוך של ילדיהם.

טעמי ביטחון החלטיים

אכן, כפי שטוען ב"כ המערער, סייג להפעלת סמכותו של מפקד כוחות צה"ל באזור הוא קיומם של טעמי ביטחון החלטיים (ס' 84 לצו בדבר הוראות ביטחון).

לזכותו של ב"כ המערער ייאמר כי לא הסתיר הוא את השקפותיו של מרשו המתנגד לפינוי מאחזים בלתי-חוקיים, אלא שלטעמו מדובר במחאה לגיטימית, אשר בכל מקרה אינה מסכנת את שלום הציבור ואת ביטחון האזור ובוודאי שאינה יכולה לבסס "טעמי ביטחון החלטיים" הדרושים לצורך הפעלת הסמכות.

לאור האמור לעיל, הצהיר ב"כ המערער, במהלך הדיון, כי אם יתברר שמרשו מעורב בפעילות אשר אינה מכוונת נגד פינוי המאחזים, כגון פעילות המסכנת את כוחות צה"ל או את תושבי האזור הפלסטינים, הרי שחוזר הוא בו מן הערעור.

כאן המקום לציין, כי שלא כמקובל, נמנע מפקד כוחות צה"ל באזור מלציין, ולו באופן כללי, את הטעמים להוצאת הצו. משהערת על כך במהלך הדיון, מסרה התובעת הצבאית כי לא ניתן היה לעשות כן בענייננו מבלי לחשוף את המידע העומד ביסוד הצו. חרף האמור לעיל, בפתח הדיון החסוי נמסרה לי פרפראזה כללית אודות הרקע להוצאת הצו, בזו הלשון:

"הינד מעורב בפעילות בלתי חוקית ואלימה נגד תושבי האזור ורכושם."

**כמו כן, הינך חשוד במעורבות בפעילות בלתי חוקית המוגלמת סיכון לביטחון
האזור ולכוחות הביטחון."**

על כן, הגיעה העת להתייחס לחומר החסוי אשר הצטבר בעניינו של המערער ולבחון אם יש בו להצדיק הוצאת הצו האמור בכלל, ולתקופה הנקובה בו בפרט.

החומר החסוי

אפתח ואומר כי לדיון החסוי התייצבו נציגי שירות הביטחון הכללי, אשר הניחו בפניי את תיקו של המערער. נציגים אלה פירטו בפניי, משך שעה ארוכה, את הרקע להוצאת הצו, ואף השיבו על שורה של שאלות שהעליתי בפניהם. בחומר אשר הונח בפניי מצאתי עשרות רבות של ידיעות, ממקורות רבים ומגוונים, המתייחסים למערער ולפועלו מזה שנים ארוכות. ידיעות אלה, אשר חלק לא מבוטל מהן התקבלו ממקורות אשר מהימנותם אינה מוטלת בספק, משתלבות ומצליבות האחת את רעותה, עד כי אין מקום לפקפק באמיתותן.

את פרטי הידיעות השונות לא אוכל לחשוף, שכן יהיה בכך לפגוע במקורות המידע ולהסגיר שיטות עבודה של כוחות הביטחון. יחד עם זאת, בהתייחסי לכללם של דברים, אוכל לומר כי התמונה המתקבלת היא שעניין לנו באדם בעל השקפות קיצוניות, אשר לא נרתע משימוש באלימות ובמעשים בלתי-חוקיים למימוש האידיאולוגיה המנחה אותו.

מצאתי בחומר החסוי, בסיס לאותה אמירה כללית לפיה מעורב המערער ב"פעילות בלתי חוקית ואלימה נגד תושבי האזור ורכושם". כן מצאתי בחומר האמור בסיס איתן לקביעה כי המערער מעורב בפעילות ענפה אשר סבה סביב כוונת הממשלה לפנות מאחזים בלתי-חוקיים. פעילות זו, ייאמר מיד, אין עניינה בפעילות מחאה גרידא, אשר היא כשלעצמה, אפילו מהווה היא עבירה על החוק, אינה יכולה להצדיק הרחקתו של המערער מביתו, ובוודאי שלא לתקופה כה ניכרת. המידע אשר מצאתי בתיקו של המערער מצביע, לטעמי, לא רק על מעורבות בפעילות בלתי-חוקית, אלא על פעילות אשר בכוחה לסכן, בצורה ממשית, את שלום הציבור בכלל ואת שלומם וביטחונם של כוחות הביטחון בפרט.

הנה כי כן; אין פעילותו של המערער מצטמצמת לפעילות הבאה על רקע התכנית לפנותו מביתו, כטענת בא-כוחו, שכן עולה כי מעורב הוא אף בפעילות אלימה המכוונת נגד תושבי האזור ורכושם. אך גם אותו חלק מהפעילות אשר לטענת בא-כוח המערער נעשה על רקע הכוונה לפנות את המערער מביתו, אין מדובר בצעדי מחאה, או בצעדים שעל גבול החוקיות, אשר כל תכליתן להקשות על הפינני, אם יוחלט על ביצועו. המדובר במעשים חמורים אשר בכוחם לסכן, באופן ממש, את שלום הציבור וביטחונו ואף לסכן את שלומם וביטחונם של כוחות הביטחון.

התאמת האמצעי לסיכון

אין ספק, כי אילו דובר בפעילות אשר לגביה ראיות קבילות, היה מקום לפתוח בחקירה פלילית נגד המערער, ובאם יימצא בסיס לחשדות, אף לנקוט נגדו בהליכים.

משאין כך פני הדברים, משעיקר החשדות מבוססים על מידע חסוי ומשחלק מהמידע מתייחס לפעילות עתידית, אשר בשלב זה טרם התגבשה לכדי עבירה פלילית, כיצד על מפקד כוחות צה"ל לנהוג?

אומר מיד כי אילו שוכנעתי שפעילותו של המערער נועדה אך לקדם את החשש כי כוחות הביטחון יפעלו לפנותו מביתו, הרי שאפילו היה מקום לנקוט בצעדים מנהליים כדי למנוע את הסכנה הצפויה ממנו, הרי שלא הייתי מהסס מלהתערב בצו, אם משום שלא הונחה בפניי תשתית מבוססת, לפיה אכן עומדים כוחות הביטחון בפני פינוי כאמור, ואם משום שאין הצדקה לצו לתקופה כה ממושכת.

בהקשר זה יש להעיר, כי אם אמנם פינוי מתוכנן הוא שעמד בבסיס הוצאת הצו, אזי היה ממש בטענת ב"כ המערער לפיה לא היה מקום להרחיקו לתקופה של שנה, שעה שנגד חלק מחבריו הוצאו צווי פיקוח לתקופה של 3 ו-6 חודשים בלבד.

לדאבוני, הסכנה אותה ביקש מפקד כוחות צה"ל באזור לקדם אין עניינה בעיכוב או הפרעה אפשרית לכוחות הביטחון אשר ייתכן ויידרשו, ביום מן הימים, בעתיד הקרוב או הרחוק, לפנות את המערער מביתו. הסכנה הנובעת מן המערער תקפה אף כיום, שעה שתכנית "ההתכנסות" נדחקה לקרן זווית והטיפול במאחזים הבלתי חוקיים אינו עומד בראש סדר העדיפויות, וחוששני כי סכנה זו לא הייתה חולפת אפילו היה מאן-דהו מתחייב בפני המערער כי לא יפונה כלל מביתו.

בנסיבות העניין, ישנו יסוד להערכה כי המערער לא יהסס לנקוט באלימות ולאחוז באמצעים בלתי חוקיים כלפי האוכלוסייה המקומית, או אף לסכן את שלומם וביטחונם של הציבור וכוחות הביטחון, אם רק ישרת הדבר, אותה עת, את האינטרסים המניעים אותו.

על רקע זה, ולאור חובתו של מפקד כוחות צה"ל באזור לשמור על הסדר ועל הביטחון, לא רק שרשאי היה הוא לנקוט באמצעים חוקיים מתאימים, אלא שדומה כי מחויב היה הוא לנקוט באלה. יחד עם זאת, עדיין נותרת השאלה, כלום יש באמצעי בו נקט המפקד הצבאי כדי למנוע את הסכנה אשר ביקש לקדם?

אין ספק כי הרחקת המערער מביתו עשויה לצמצם את הסכנה הנשקפת ממנו, אולם, אם אמנם נחוש המערער להמשיך בפעילותו, הרי שיכול הוא לעשות כן אם מתוך תחומי ישראל ואם על-ידי הפרת הצו אשר הוצא נגדו. משכך, עשוי הטוען לטעון כי אולי היה מקום לנקוט באמצעי חריף יותר, דוגמת מעצר מנהלי, כפי שנקט לאחרונה בעניינו של פעיל אחר.

צעד זה, כך נמסר לי, נשקל אף הוא, אלא שבנסיבות העניין הוחלט לנהוג באופן מידתי, מתוך תקווה כי די יהיה בהרחקת המערער כדי למנוע את אותה סכנה אשר עמדה ביסוד הוצאת הצו. עמדה זו, בכל הכבוד, סבירה היא בעיני ועל כן מוצא אני לקבוע כי הוצאת צו הפיקוח בעניינו לא רק שנעשתה בסמכות, אלא שמבוססת היא על טעמי ביטחון החלטיים.

משך הצו

אין ספק כי צו דוגמת זה שהוצא למערער הינו צו קשה, המגביל בצורה משמעותית את תנועותיו ומשבש את אורחות חייו. לא ניתן להקל ראש בצו שכזה המוצא לחודשים בודדים ובוודאי שלא ניתן להקל בו ראש משהוצא לתקופה של 12 חודשים.

חרף האמור לעיל, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטת המפקד הצבאי, אף לא בכל הנוגע למשך הצו.

ראשית, ראוי להבהיר, מצאתי כי משך הצו עומד ביחס סביר למידת הסיכון אותו נועד הוא לקדם. כאמור, אין מדובר בסכנה נקודתית בת-חלוף, אלא בסכנה כללית יותר, אשר לא ניתן לקבוע כיום כי תעבור מן העולם תוך חודשים ספורים. מאידך, ואף אם יש בצו האמור להגביל את תנועותיו של המערער, הרי שלא נשללה חירותו, וחופשי הוא להתגורר כמעט בכל מקום בו יחפוץ.

שנית, הגם שמדובר בצו לתקופה שאיננה קצרה, יש לזכור כי בהתאם להוראת ס' 86(ג) לצו בדבר הוראות בטחון, חייבת ועדת הערעורים לשוב ולדון בעניינו של המערער, בין אם יוגש ערעור נוסף ובין אם לאו. משכך, אם יתברר במהלך החודשים הקרובים כי עברו חלפו להם הטעמים אשר עמדו ביסוד הוצאת הצו, אם משום שהמערער החליט לשנות דרכיו ואם מכל סיבה אחרת, הרי שיש להניח כי מפקד כוחות צה"ל באזור יבטל או יקצר את הצו, כפי שנעשה במקרים אחרים, ומכל מקום ועדת הערעורים אשר תדון בעניינו בעתיד, בודאי לא תתעלם מכך.

בשולי הדברים

נטען בפניי כי משהורה מפקד כוחות צה"ל באזור על הרחקתו של המערער מביתו, הרי שעליו אף החובה לשאת בכל ההוצאות אשר נגרמו למערער כתוצאה מכך. בהקשר זה ציין ב"כ המערער, כי באופן דומה נהגו בעבר עם פלסטינאים אשר הורחקו מבתיהם והוגבלו לאזור חבל עזה.

בעניין זה אקדים ואומר, כי לפי המידע אשר נמסר לוועדה נותרה משפחתו של המערער בביתה, ואילו הוא מתגורר אצל הוריו. אם כך הם הדברים, ואם חרף זאת סבור המערער כי זכאי הוא להשתתפות בהוצאותיו, הרי שדומני כי טוב יעשה אם יעביר פנייה בעניין זה ללשכת היועץ המשפטי לאזור יהודה והשומרון, אשר בטוחני כי יבחנו עניין זה כנדרש.

סוף דבר; משלא מצאתי כי נפל פגם בהחלטת מפקד כוחות צה"ל באזור, לא באשר לעצם ההחלטה להוציא צו פיקוח מיוחד למערער, אף לא באשר למשך הצו, הערעור נדחה.

ניתנה היום, 31 באוגוסט 2006, ז' באלול התשס"ו. מזכירות ביהמ"ש תעביר העתק החלטה זו לידי הצדדים.

שאול גורדון 4/06-54678313

הנשיא

רמ"שית : יס + נע

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)